

Educació cultural sostenible: aprendre a governar en comú

Published by [Interacció](#) [1] on 02/10/2018 - 18:27 | Last modification: 11/06/2026 - 09:42

La relació entre cultura i educació sovint es presenta com una suma de sectors que han de col·laborar. Les experiències més innovadores mostren una realitat més profunda: els reptes socials contemporanis obliguen a repensar qui decideix, qui participa i qui assumeix responsabilitats en la construcció dels espais comuns. La governança cultural esdevé així una qüestió educativa, i l'educació una pràctica de ciutadania cultural.

Les ciutats contemporànies s'han convertit en laboratoris on es posen a prova noves formes de relació entre cultura, educació i vida col·lectiva. Escoles, biblioteques, centres culturals, museus, places, carrers i plataformes digitals funcionen cada vegada més com a espais interconnectats on es construeixen experiències compartides de ciutadania. El que està en joc no és només la coordinació entre institucions, sinó la capacitat de generar entorns que afavoreixin la diversitat, la inclusió i la participació activa de les persones.

L'espai públic també educa. Les seves formes, límits i regulacions expressen maneres d'entendre la convivència i l'ús compartit de la ciutat.

Aquestes experiències acostumen a topiar amb estructures institucionals dissenyades per funcionar de manera sectorial. Les tensions entre administracions i ciutadania, entre iniciatives comunitàries i polítiques públiques, o entre els àmbits cultural i educatiu formen part de la realitat quotidiana de moltes ciutats. Tanmateix, aquestes tensions també poden esdevenir espais d'aprenentatge col·lectiu.

La investigadora mexicana Lucina Jiménez sosté que els esquemes tradicionals de governança resulten insuficients davant d'aquestes transformacions i defensa la necessitat d'obrir noves formes de lideratge local en què la societat civil tingui un paper més actiu. La qüestió no és substituir les institucions, sinó redefinir-ne les funcions i les relacions.

Diverses experiències europees apunten en aquesta direcció. Als Països Baixos, alguns municipis han impulsat grups de treball estables on participen ciutadania, institucions culturals i sector educatiu per definir conjuntament les estratègies d'educació cultural. L'objectiu no és coordinar activitats puntuals, sinó construir marcs compartits de decisió i responsabilitat.

Les xarxes de col·laboració no connecten només institucions. Connecten coneixements, experiències i responsabilitats compartides.

A escala europea, iniciatives com el programa *Bridging* han intentat reforçar els vincles entre cultura participativa, inclusió social i capital comunitari. El projecte parteix d'una idea significativa: la cohesió social no es construeix únicament amb polítiques sectorials, sinó també generant espais de trobada entre persones, generacions, territoris i cultures diferents.

Una perspectiva similar apareix en les experiències desenvolupades a l'est de Londres, on desenes d'organitzacions culturals i educatives van treballar conjuntament durant diversos anys per crear estructures de col·laboració estables. Els resultats mostren que les aliances entre sectors no només amplien l'activitat cultural, sinó que permeten impulsar projectes més estratègics i sostenibles en el temps.

La col·laboració comença sovint amb una pràctica senzilla: escoltar abans de coordinar.

Potser la principal aportació d'aquestes experiències és que la denominada "nova governança" no es fonamenta

tant en eines innovadores com en actituds que semblen elementals: escolta activa, confiança, generositat i benefici mutu. Allò que canvia és la manera d'organitzar aquestes pràctiques i d'incorporar-les als processos de decisió.

Llegit des del marc d'[Interacció18](#) [2], aquest debat connecta directament amb la pregunta sobre la humanitat dels humans. La relació entre cultura i educació no es resol únicament amb programes compartits o noves metodologies. També exigeix aprendre a governar en comú els espais, els recursos i les responsabilitats que sostenen la vida col·lectiva.

Més que una innovació institucional, la governança cultural sostenible pot entendre's com un procés d'aprenentatge democràtic. Un aprenentatge que afecta administracions, professionals, entitats i ciutadania per igual.

Referències

Barbican Guildhall Creative Learning. (2017). *Building a collaborative culture: Lessons learned on partnership working through the case study of the East London Cultural Education Partnership 2014–17*. Barbican Centre i Guildhall School of Music & Drama. [Text complet \(pdf\)](#) [3]

BBC News Mundo. (2017, 12 de setembre). *¿Por qué Finlandia tiene uno de los mejores sistemas educativos del mundo?* BBC Mundo <https://www.bbc.com/mundo/noticias-41232085?SThisFB> [4]

Davies, S. B. (2012). *Creative partnership working: What is the value of partnerships between the education and creative/cultural sectors?* A New Direction. <https://www.anewdirection.org.uk/asset/726> [5]

EDUCULT. (n.d.). BRIDGING: Bridging social capital by participatory and co-creative culture. <https://educult.at/en/forschungsprojekte/bridging/> [6]

Estrela Cerveró, M. M. (2016). Una introducció a «Mirades educatives a la ciutat: experiència, quotidianitat i participació». *Kult-ur. Revista interdisciplinària sobre la cultura de la ciutat*, 3(6), 19-28. <https://doi.org/10.6035/Kult-ur.2016.3.6.0>. [7]

Jiménez, L. (2014, 23 d'abril). *Educación, cultura y ciudadanía*. Comisión de Cultura de Ciudades y Gobiernos Locales Unidos (CGLU). [Text complet \(pdf\)](#) [8]

Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA). (2018, 21 de juny). *Duurzame en goede cultuureducatie in je gemeente: zo organiseer je dat*.

LKCA <https://www.lkca.nl/artikel/duurzame-en-goede-cultuureducatie-in-je-gemeente-zo-organiseer-je-dat/> [9]

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Tags: governança cultural

Tags: educació i cultura

Tags: participació cultural

Tags: drets culturals

Tags: valor públic de la cultura

- [10]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2018/educacio-cultural-sostenible>

Links:

- [1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>
- [2] <https://interaccio.diba.cat/categories-dapunts/activitats-interaccio/interaccio-jornades/interaccio-2018>
- [3] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/building_a_collaborative_culture.pdf
- [4] <https://www.bbc.com/mundo/noticias-41232085?SThisFB>
- [5] <https://www.anewdirection.org.uk/asset/726>
- [6] <https://educult.at/en/forschungsprojekte/bridging/>
- [7] <https://doi.org/10.6035/Kult-ur.2016.3.6.0>
- [8] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/newa21c_lucina_jimenez_spa.pdf
- [9] <https://www.lkca.nl/artikel/duurzame-en-goede-cultuureducatie-in-je-gemeente-zo-organiseer-je-dat/>
- [10] <https://interaccio.diba.cat/node/7754>